

NOTAT

Redegørelse for processen bag 3. forslag til udpegning af Grønt Danmarkskort

Dette 3. forslag er opbygget med udgangspunkt i afrapporteringen fra Naturrådet, herunder mindretallets udtalelse. Ikke alle rapportens anbefalinger er fulgt, og der er suppleret med andre arealer på baggrund af lokalkendskab og en faglig vurdering.

Udpegningen af særlige naturområder

Første prioritet er udpegningen af "Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser udenfor Natura2000-områder". Rådet har her foreslået, at det skulle gælde eksisterende § 3-områder prioriteret efter

- Kommunernes naturkvalitetsplaner
- Kendt tilstedeværelse af rødlistearter
- Kendt tilstedeværelse af bilag IV arter
- Bioscore
- Biodiversitetskortet
- Offentlig ejede grønne områder

Mindretallet ønskede desuden inddragelse af:

- Fredede områder
- Sten og jorddiger beskyttet efter museumslovens § 29a
- Vandløb omfattet af vandløbsloven.
- Eksisterende økologiske forbindelser
- Gamle løvskove

Anbefalinger, der er fulgt:

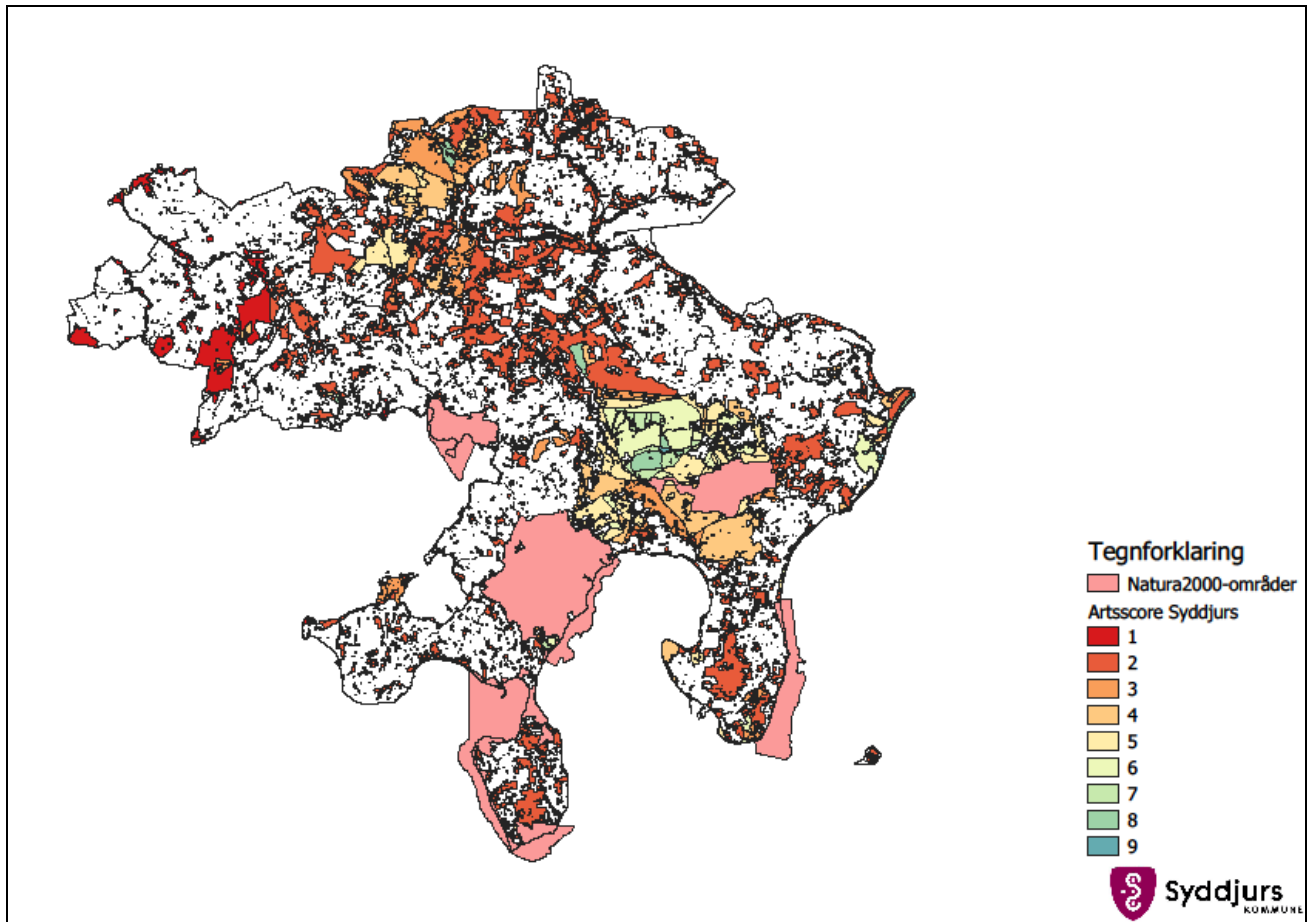
- Anvendelse af kommunernes naturkvalitetsplaner

Syddjurs Kommunes naturkvalitetsplan har allerede målsat de fleste §3-områder på baggrund af eksisterende naturkvalitet, og det er derfor oplagt at følge denne anbefaling. I de digitale naturkort indgår desuden laget "plantetal", der generelt viser samme fordeling af naturområder af god kvalitet.

- Kendt tilstedeværelse af rødlistearter

Anbefalingen er i tråd med Syddjurs Kommunes Naturkvalitetsplan 2013 og er fagligt meget væsentlig. Det datasæt, der bedst omfatter faktiske levesteder for rødlistede arter, er laget "artsscore" fra de digitale naturkort. Forvaltningen har derfor udvalgt §3-områder indenfor dens vurdering af, hvad der er den mest værdifulde og sammenhængende del af artsscorekortet.

Artsscorekortet omfatter bioscorekortet og de væsentligste dele af biodiversitetskortet, så forvaltningen vurderer, at disse 2 anbefalinger hermed også er fulgt.

Kort 1. Artsscorekortet, der danner grundlag for udpegningen af særlige naturbeskyttelsesinteresser. Høj artsscore indikerer høj naturkvalitet

Anbefalinger, der ikke er fulgt:

Forvaltningen har valgt ikke særskilt at lægge vægt på levesteder for bilag IV-arter, da de vil være omfattet af de vigtigste § 3-områder. Dog er 2 områder med løgfrø blevet udvalgt alene på den baggrund, da kommunen rummer en af de bedste bestande af arten i Nordeuropa.

Fredede områder er ofte udpegede på grund af landskab og udsigt, ikke på grund af biodiversitet, og de er derfor ikke indgået i udpegningen.

Sten- og jorddiger har som udgangspunkt en lav naturkvalitet, og de er derfor heller ikke indgået.

Vandløb omfattet af vandløbsloven er heller ikke medtaget, da de allerede er beskyttet og omfattet af vandområdeplanerne. Desuden ville en sådan udpegnings også omfatte dræn og grøfter uden naturindhold af betydning.

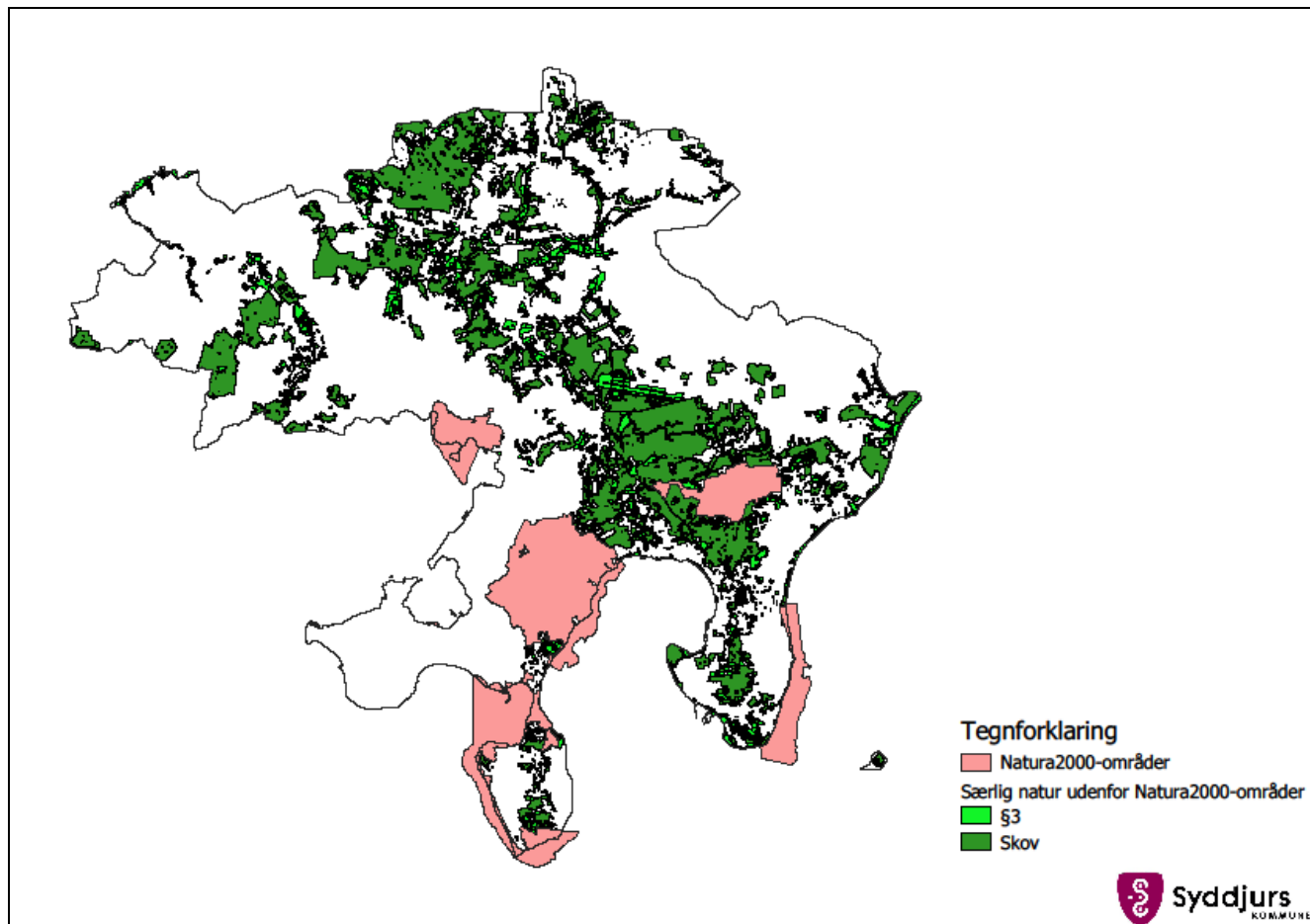
De eksisterende økologiske forbindelser er udlagt efter mindre eksakte kriterier, end det er hensigten med Det Grønne Danmarkskort, og er derfor udeladt.

Supplerende udpegning:

Formålet med Det Grønne Danmarkskort er bl.a. at sikre større, sammenhængende naturområder. Naturrådets flertals anbefalinger omfatter ikke skov, men kun et udvalg af de eksisterende § 3-områder. Mindretallet foreslår at gamle skove indgår i udpegningen. Efter forvaltningens vurdering er det ikke tilstrækkeligt til at leve op til formålet. Forvaltningen har derfor suppleret udpegningen af § 3-områder med udpegning af skovområder. Ligesom for § 3-områderne er der udvalgt skovområder indenfor den mest værdifulde og sammenhængende del af artsscorekortet, så de 2 udpegnings af hhv § 3-områder og skov understøtter hinanden. Det er dog alle skovområder uanset alder eller træart, der er udpeget, ikke kun

Forvaltningens forslag til udpegning af særligt værdifulde naturinteresser udenfor Natura2000-områder består således af de §3-områder og skovområder, der i henhold til de digitale naturkort med størst sandsynlighed rummer rødlistede arter.

Der er desuden udpeget et mindre antal arealer, der ikke har stort naturpotentiale, men kan danne forbindelse ind til nabokommuner jf. en af hensigterne med Grønt Danmarkskort.

Kort 2. Særligt værdifulde naturinteresser udenfor Natura2000-områder

Udpegning af mulig ny natur

2. prioritet i udpegningen er udpegningen af " Potentielle naturområder, som kan udvide eller skabe sammenhæng mellem eksisterende værdifulde naturområder, herunder i tilknytning til og mellem Natura 2000-områder."

Forvaltningen har søgt at følge nedenstående anbefalinger, som der i Naturrådet var enighed om:

- Potentiel ny natur skal primært udlægges omkring den eksisterende, værdifulde natur for at udvide og/eller beskytte disse områder.
- De kan også udpeges, hvor det giver mening, at der kan skabes sammenhæng mellem tætbeliggende værdifulde naturområder.
- Landbrugsjord kan udpeges til potentiel natur på baggrund af markblokmodellen og de naturgivne forhold.

Forvaltningen har helt overvejende foretaget udvælgelsen ud fra GIS-lagene med markblokke og afgrødeoplysninger fra 2017. Det er sket for at den endelige udvælgelse kan indeholde

driftsoplysninger, der kan være relevante for en senere prioritering. Der er således udvalgt hele markblokke uanset om det er relevant at lave tiltag på hele marken eller kun en mindre del.

Markblokkene er ofte større end det areal, der konkret giver mening at etablere natur på. Dette er særligt tydeligt nord for Tirstrup, hvor der kan etableres effektive forbindelser mellem de gamle løvskove uden at inddrage hele marker. Dette kan rettes inden vedtagelsen af Kommuneplanen eller det kan præciseres i den tekst, der ledsager den endelige udpegning.

Udpegningen er foretaget i 2 tempi, der giver 2 prioriteringer:

- 1.prioritet er de arealer, der vil kunne sikre sammenhæng mellem de udpegede særlige naturområder og sikre at kontakfladen mellem natur og de omgivende arealer mindskes. Denne udpegning er nødvendig for at sikre at den eksisterende naturkvalitet opretholdes.
- 2.prioritet er marker, der, der ikke i samme grad er nødvendige for at opretholde den eksisterende naturkvalitet, men som vil udfylde væsentlige huller i den samlede udpegning af særlig natur og potentiel natur af 1 prioritet. Hvis der også her sker etablering af natur, vil man have etableret et stort, sammenhængende naturområde.

Det skal understreges, at "potentiel natur" ikke nødvendigvis udelukker drift af arealet. Det konkrete tiltag vil skulle afmåles proportionalt i forhold det enkelte område og formålet med udpegningen. Gamle skove vil som for eksempel som udgangspunkt skulle forbindes med rejsning af ny løvskov, mens tiltag af hensyn til løgfrø kan være afgræsning eller blot udlæg af randzoner omkring ynglevandhuller.

Forvaltningen har ikke fulgt nedenstående anbefalinger:

Flertallet anbefaler at

- Udpegningen skeler til driftsoplysninger jf. markblokkortet, så intensivt dyrket jord undtagelsesvist udpeges, hvis beliggenheden er særligt egnet.

Forvaltningen har vurderet, at udpegningen af særlig natur i Syddjurs Kommune og derefter den mulige natur er så oplagt på grund af de naturgivne forhold, at det vil være meningsforstyrrende at udelade marker alene på grund af driftsoplysninger. Markerne er derfor alene udvalgt på baggrund af deres placering i forhold til de udpegede væsentlige naturområder. De marker, der vil udgøre den bedste forbindelse eller arrondering er således udpeget uden skelen til driftsoplysninger. Forvaltningen foreslår, at en nærmere prioritering mellem de udpegede potentielle naturområder sker i den naturkvalitetsplan, der først kan udarbejdes, når udpegningen er vedtaget.

- Mulige naturområder, der kan udvikle sig til at blive omfattet af kategori 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (der bl.a. inkluderer overdrev større end 2,5 ha og heder større end 10 ha) ikke bør planlægges for i nærheden af store husdyrbrug.

Forvaltningen har her vurderet, at det er for konkret en anbefaling til, at den passer ind i udpegningen på dette niveau. Hvis denne anbefaling følges, bør det efter forvaltningens vurdering i stedet ske i naturkvalitetsplanen, der er mere konkret.

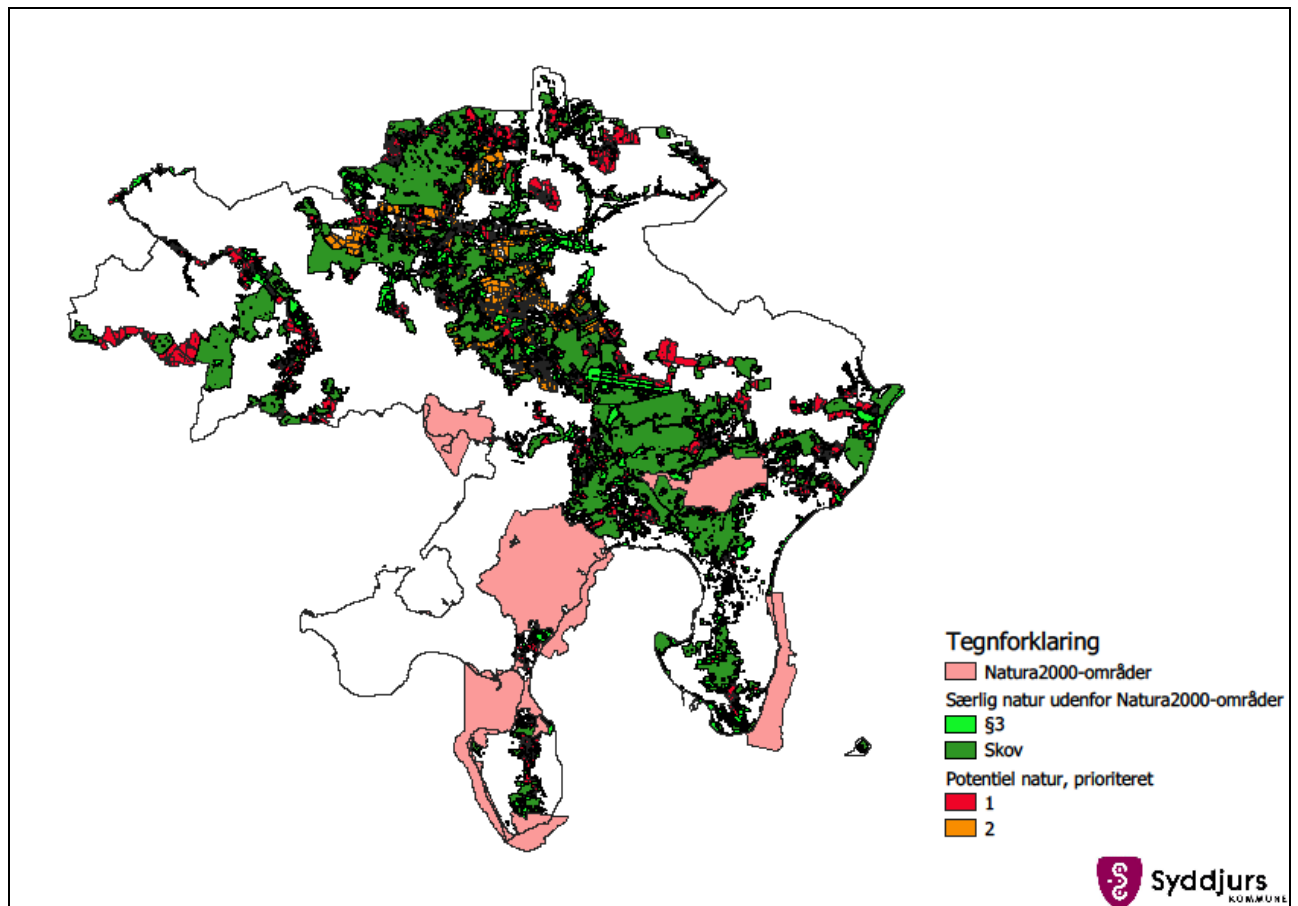
Mindretallet ønsker,

- at udpegningen sker, *"således at det er muligt at genskabe naturlige økosystemer samt områder, der er tilstrækkelig store til at kunne sikre rødlistearter og/eller bilag IV-arter, der lever eller raster i det eksisterende naturområde."*

"Naturlige økosystemer" er ikke nærmere defineret, men den samlede udpegning af potentiel natur vil formentlig imødekomme ønsket.

Forvaltningen har som udgangspunkt ikke udpeget potentiel natur alene på baggrund af bilag IV-arter, da de fleste arters behov er dækket med den øvrige udpegning. Der er dog udpeget potentielle naturområder ved Nimtofte og Attrup på grund af løgfrø.

Flertallet og mindretallet er uenige om, om råstofgrave skal indgå i udpegningen, så de eksisterende råstofgrave efter endt indvinding udvikles til natur. Forvaltningen har ikke inddraget eksisterende råstofgrave, da beslutningen om efterbehandling og den efterfølgende anvendelse allerede er truffet i forbindelse med meddelelse af indvindingstilladelsen.

Kort 3. Særlige naturområder og potentielle naturområder

Udpegning af synergi-områder

3.prioritet i udpegningen af Grønt Danmarkskort er udpegning af "naturområder, som samtidig bidrager til andre formål, herunder klimatilpasning og klimaforebyggelse, et bedre vandmiljø eller rekreation."

Jf vejledningen til Grønt Danmarkskort kan det kan for eks. gælde

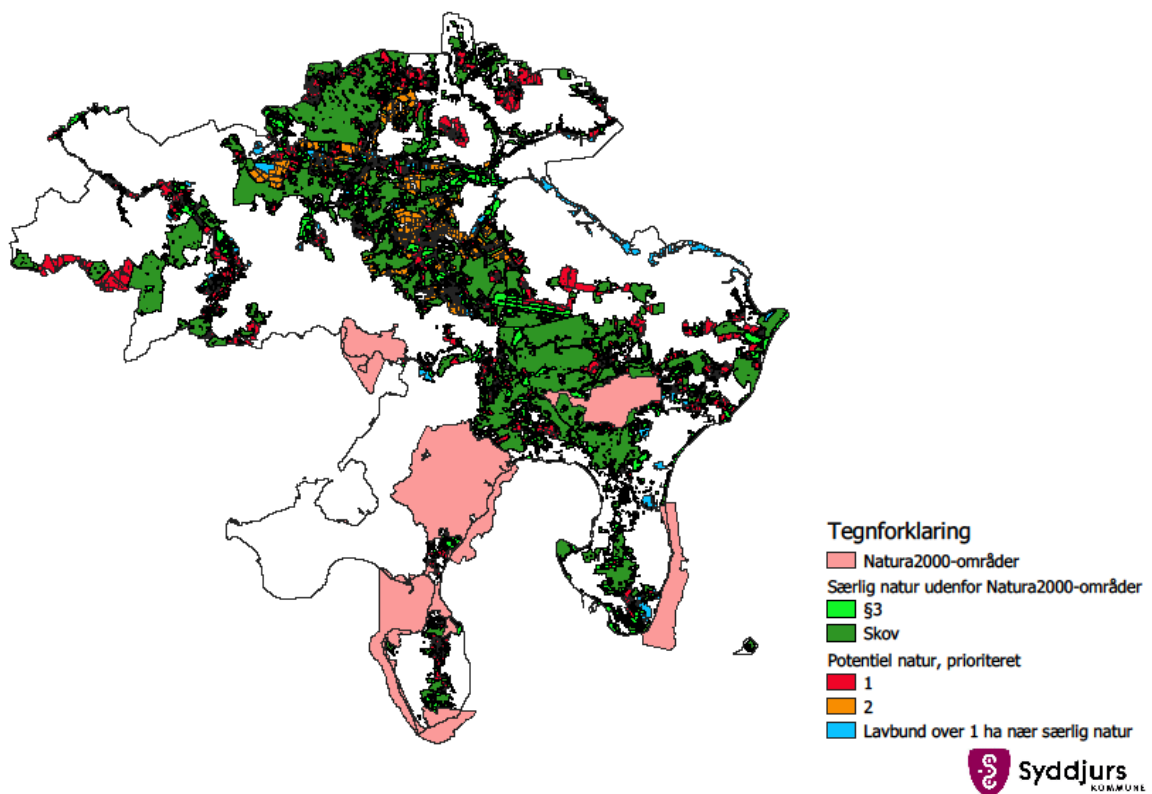
1. Lavtliggende landbrugsarealer i ådale og langs vandløb med gode muligheder for at sikre en klimagevinst ved reduceret CO₂- udledning.
2. Områder, som udover at kunne danne sammenhængende naturområder også kan tilbageholde og aflede regnvand for at forebygge oversvømmelser.
3. Landbrugsarealer med stor risiko for tab af næringsstoffer til vandmiljøet.
4. Økologiske arealer til mindskelse af randpåvirkninger på naturarealer.
5. Områder med lavt dyrkningspotentiale.
6. Større sammenhængende landskaber.

7. Områder, hvor ny natur også kan rumme store rekreative muligheder.
8. Områder, som kan sikre sammenhæng med byernes grønne områder.
9. Mindsket kvælstofudvaskning.

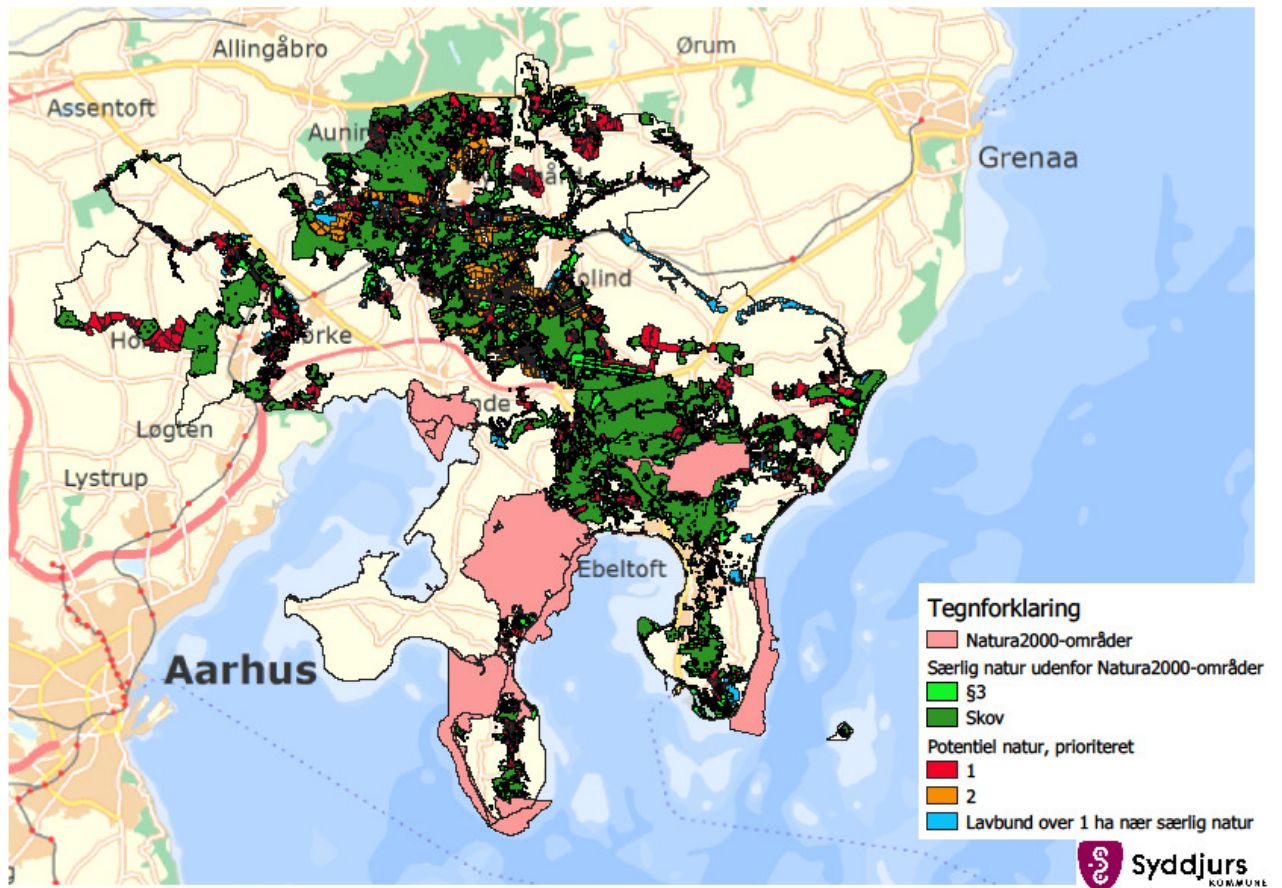
Flere af formålene overlapper og bliver dækket af udpegningen af særlige naturinteresser, og der er derfor fokuseret på lavbundsområder >1 ha, der støder op til udpegningen af de særlige naturinteresser.

Dertil kommer strækningen langs Skod Å, der samlet har en lav naturkvalitet på grund af dræning og regulering af vandløbet. Området er derfor ikke udpeget som særligt naturområde, men hvis vandløbet genslynges eller vandstanden på anden vis øges for at mindske CO₂-udledning, vil naturkvaliteten øges betragteligt.

Det skal også bemærkes, at flere af de områder, der er udpeget som potentiel natur af 2. prioritet, formentlig også kan udpeges med henblik på beskyttelse af drikkevandsinteresser og derfor kan indgå som synergi-område, hvis de ikke ønskes udpeget alene af hensyn til natur.

Kort 4. Samlet udpegning af Grønt Danmarkskort

Kort 5. Samlet udpegning med baggrundskort.